

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

ถวายเงินให้ถูกวิธี

โดย

พระสราวุธ ฐิตลีโล (ปานทับทิมทอง)

Phrasarawut Titaslilo (Parnthapthimthong)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Palisuksa Buddhagosa Compus Nakomphathom, Thailand

E-Mail: phrasarawut.parn@gmail.com

Received February 19, 2021; Revised February 21, 2021; Accepted March 10, 2021

ผู้แต่ง: นาวาเอก ทองย้อย แสงสินชัย
สถานที่พิมพ์: ราชบุรี: วิศวกรรมกรพิมพ์
จำนวนหน้า: 142 หน้า
ปีที่พิมพ์: 2558

บทนำ

หนังสือเรื่อง ถวายเงินให้ถูกวิธี ของนาวาเอกทองย้อย แสงสินชัย เป็นหนังสือที่พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน จำนวน 142 หน้า ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2558 เนื้อหาในเล่มบอกเล่าถึงศีลของพระที่มีพระธรรมวินัยกำหนดไว้ชัดเจนว่า ห้ามภิกษุสงฆ์รับหรือแตะต้องเงินทอง หรือแม้แต่เงินดีที่จะรับต้องอาบัตินิสสัยคือปาจิตตีย์ แม้ว่าศีลข้อนี้สามารถปลงอาบัติก็พ้นผิดได้ก็ตาม แต่ปัจจุบันกลับมีการถวายเงินและรับเงินอย่างเป็นทางการซึ่งขัดกับพระธรรมวินัย ทั้งที่แต่เดิมมี “ไวยวัจกร” คอยดูแลเงินแทนพระ และมีใบปวารณาที่ใช้แทนเงินถวายพระ ผู้เขียนได้เสนอทางออกที่เหมาะสมไว้หลายวิธี ผู้เขียนไม่

ปรารถนาเห็นการทำผิดจนเป็นความเคยชิน ทั้งการถวายที่ไม่ถูกวิธีของโยมและการรับแล้วไปปลงอาบัติของพระ หากเป็นเช่นนี้พระเถรวาทก็จะไม่ต่างจากพระมหายาน ที่มักจะกล่าวอ้าง “สิกขาบทเล็กน้อย” ตอนท้ายของหนังสือผู้เขียนได้กล่าวถึงการถวายสังฆทานทรัพย์ ที่มีหลายวัดมีการทำสังฆทานเวียน ให้ญาติโยมเลือกซื้อทำบุญถวายหมุนเวียนกันนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ พร้อมทั้งเสนอทางออกที่เหมาะสมให้

ประเด็นสำคัญของหนังสือเล่มนี้มุ่งไปที่ฆราวาสให้รู้จักถวายเงินให้พระอย่างถูกวิธี เพื่อส่งเสริมให้พระภิกษุปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด แม้ว่าสภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปทำให้ญาติโยมต้องถวายเงินและพระต้องแต่ต้องเงินก็ให้ไว้ในกรณีจำเป็นและน้อยที่สุด

ห้ามภิกษุรับเงินและทองด้วยจิตที่ยินดี

ผู้เขียนกล่าวไว้ตั้งแต่ตอนต้นของหนังสือ ถึงศีล 227 ข้อ มีข้อหนึ่งที่พระพุทธเจ้ากำหนดไว้ในพระวินัยปิฎก มหาวิภังค์ภาค 2 นิสสัคคียกัณฑ์ โกลิยวรรค ว่า

“โย ปน ภิกขุ ชาตुरुปรชตฺ อุกคณฺหุหย วา อุกคณฺหาเปยฺย วา อุปนิกฺขิตตฺ วา สาทิเยยฺย, นิสสคฺคิยฺ ปาจิตฺติยนฺ” ตี.

“ก็ ภิกษุได้รับหรือใช้ให้ผู้อื่นรับทองและเงิน เงินที่เขาเก็บไว้ให้ ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์”

ผู้เขียนได้ยกพุทธพจน์นี้ขึ้นมาพร้อมให้ความหมายว่า ห้ามภิกษุรับเงิน หรือวัตถุ วัสดุที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ซึ่งก็หมายถึงเหรียญสตางค์ เหรียญบาท และธนบัตร พร้อมกับได้ยกเหตุการณ์ในครั้งพุทธกาลที่มีเสียงตำหนิเกิดขึ้นจากพฤติกรรมของพระที่รับเงินแทนอาหารจากชาวบ้าน ซึ่งทำให้รู้สึกได้ว่า พระสงฆ์ไม่แตกต่างอะไรจากชาวบ้านจนเป็นที่มาที่ทำให้พระพุทธเจ้าบัญญัติสิกขาบทข้อนี้ขึ้น หลังจากพระพุทธองค์ปรินิพพานไปร่วม 100 ปี พวกวัชชีบุตรได้อ้างถึง “สิกขาบทเล็กน้อย” กำหนดข้อเลียงศีลขึ้นมา 10 ข้อ หนึ่งในสิบข้อนั้น คือ “ให้ภิกษุรับเงินได้” พระสงฆ์ที่เคร่งพระธรรมวินัยก็มองว่าศาสนาใกล้วิปริตแล้ว จาก 10 ข้อของวัชชีบุตรจึงเป็นที่มาของการสังคายนาครั้งที่ 2 ข้อกำหนด 10 ข้อของวัชชีบุตร ไม่มีในคำสอนของพระศาสดาเป็นเรื่องนอกพระธรรมวินัย และเป็นที่รู้กันเรื่อยมาว่า “ห้ามภิกษุรับเงิน”

ในประเด็นนี้ผู้เขียนไม่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่อง “จิต” ของพระภิกษุที่รับเงินทองว่า “ยินดี” หรือไม่อย่างไร ผู้เขียนมุ่งไปที่การรับเงินทองของพระว่าผิด ผู้วิจารณ์เห็นด้วยกับผู้เขียนที่มองว่าถ้ายึดตามพระธรรมวินัยการรับเงินทองที่มีผู้อื่นให้ นั่นถือว่า “ผิด” การรับเงินทองของพระภิกษุจึงเกี่ยวข้องกับ “จิต” ของภิกษุนั้นด้วย ว่ามีความยินดีหรือไม่ยินดีในทรัพย์นั้น แล้วพิจารณาว่ามีการห้ามตัวเองทั้งทางกายและวาจาไหม กล่าวคือ 1. หากภิกษุมีจิตยินดีเงินทอง แต่ปฏิเสธการรับไม่เป็นอาบัติ 2. หากภิกษุไม่มีจิตยินดีเงินทอง แต่ไม่ห้ามตนเองทั้งด้วยกายและวาจา ย่อมไม่เป็นอาบัติ เพราะไม่รับด้วยจิต ดังนั้นกาย วาจาย่อมไม่รับ และ 3. หากภิกษุมีจิตยินดีเงินทอง รับด้วยจิต และไม่ห้ามด้วยกายและวาจาก็เป็นอาบัติเพราะการไม่ห้ามด้วยกายและวาจาก็คือกายยอมรับ ดังนั้นการที่พระภิกษุสงฆ์รับเงินทองทั้งเพื่อตนเองหรือเพื่อสงฆ์ (ยกเว้นการเก็บไว้ให้เจ้าของที่เขาสืม) ย่อมเป็นการผิดพระ

วินัยบัญญัติทั้งสิ้น เรื่องของจิตยินดีจึงเป็นเรื่องสำคัญที่เดียวที่จะบอกได้ว่าการรับนั้นเป็นอาบัติหรือไม่ ซึ่งผู้วิจารณ์ก็เห็นด้วยกับผู้เขียนดังที่ได้ยกเหตุผลข้างต้นมาแล้วหากว่านำพระวินัยบัญญัติมาจับและตีความ พระสงฆ์เกือบทั้งหมดก็ทำผิดพระธรรมวินัยกันทั่วบ้านทั่วเมือง เพียงเพราะพระวินัยข้อนี้สามารถปลงอาบัติได้ทำให้พระสงฆ์ตนเองก็ไม่ได้ตำหนิตีเตียนกันและกันต่างจับเงินถือเงินเป็นเรื่องปกติ เฉพาะพระที่เคร่งครัดพระวินัยมาก ๆ เท่านั้นที่ท่านจะไม่รับหรือแต่ต้องเงินเลย เรื่องการจับแต่ต้องเงินจึงเป็นเรื่องเฉพาะพระแต่ละรูป แต่ละวัดที่จะตั้งกฎ และรูปแบบการบริหารจัดการที่จะรับเงินให้ถูกต้องตามพระวินัยให้มากที่สุด แม้แต่พระพุทธเจ้าพระองค์ยังรับเงินและของมีค่าที่อุบาสกและอุบาสิกาทั้งหลายถวาย แต่นำทรัพย์เหล่านั้นมาสร้างวิหาร อาราม เป็นการบำรุงพระศาสนา และที่พระพุทธองค์บัญญัติสิกขาบทข้อนี้ขึ้นนอกเหนือจากเหตุผลที่มีพระในครั้งพุทธกาลเอ๋ยปากรับเงินแทนอาหารที่ญาติโยมจะถวายแทนกันได้ จนมาสู่การตำหนิตีเตียนแล้วอาจด้วยเพราะเป็นการกังวลว่าพระที่ยังไม่บรรลุนิพพานใด ๆ เป็นการยากที่จะควบคุมจิตมิให้ยินดีไปกับทรัพย์นั้นได้ การแต่ต้องเงินทองอาจทำให้กิเลสที่นอนเนื่องอยู่ฟุ้งฟ่องเพิ่มพูนขึ้นมาไปได้ง่ายด้วยโลภะ โทสะ และโมหะ หากให้พระสงฆ์ละเว้นการจับต้องเสีย น่าจะควบคุมจิตได้ดีกว่า และอีกประการหนึ่งเรื่องของกาลเวลา หรือยุคสมัยมีส่วนสำคัญมาก พระในยุคสมัยนั้นไม่รับหรือแต่ต้องเงินก็สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ เพราะเงินไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมากเท่ากับในยุคปัจจุบันนี้ ชีวิตของญาติโยมก็มีได้เร่งรีบและวุ่นวายเท่ายุคนี้ ทำให้ปัจจุบันจะเห็นพระอยู่สองแบบคือ พระที่ไม่รับหรือแต่ต้องเงินด้วยเพราะเคร่งพระวินัยมาก กับพระที่จับต้องเงินดูแลการใช้จ่ายส่วนตัวแล้วค่อยมาปลงอาบัติภายหลัง พระที่แต่ต้องเงินก็จะมีแบ่งเป็นอีกสองจำพวก คือ พระที่แต่ต้องเงินและเก็บไว้เป็นสมบัติส่วนตัว กับพระที่รับหรือแต่ต้องเงินแล้วบริจาคหมด เพื่อสร้างวัดวาอาราม โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เงินทองเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนปัจจัย 4

ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ผู้เขียนไม่ได้แสดงทรรศนะ หรือให้รายละเอียดอะไร เพียงแต่บอกว่า เป็นเหตุผลที่ทั้งพระและโยมยกขึ้นมาอ้างเพื่อที่จะถวายเงินและรับเงิน เพราะเงินเป็นตัวกลางในการคอยอำนวยความสะดวก ถ้าไม่รับ ไม่หยิบจับ จะมีอุปสรรคมากมายอาจถึงขั้นต้องสึกลาสิกขาไปเลยก็ได้ ผู้เขียนจึงเสนอทางออกให้มาใช้วิธีปวารณาอาจจะใช้การบอกด้วยวาจา หรือเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร (เรียกว่า ใบปวารณา) ก็ได้ ว่าได้มอบให้กับพระภิกษุสามเณรรูปใด จำนวนเท่าใด และให้ผู้ปฏิบัติพระ (ไวยาวัจกร) คอยดูแลการใช้สอยของท่าน ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการจับเงินตรง ๆ ซึ่งวิธีนี้ก็ยังมีให้เห็นอยู่แต่ก็น้อยลงไป ญาติโยมจะถือเอาความสะดวก คือ เอาเงินใส่ซองถวายให้พระเลยโดยตรง ท่านจะได้หยิบจับใช้ได้สะดวก สะดวกทั้งผู้ถวายและสะดวกทั้งผู้รับ ซึ่งผู้เขียนมองว่าการที่โยมทำเช่นนี้เป็น การมั่งง่าย เหยียบย่ำพระพุทธบัญญัติ ไม่เชื่อเพื่อต่อพระธรรมวินัย และให้เลิกวิธีการนำเงินใส่บาตรพระโดยตรง การถวายเงินให้พระบวชใหม่ ควรนำเงินไปใส่ตู้รับบริจาคของวัด เวลามีมนต์พระมาในงานบุญให้เลิกนำเงินใส่ซอง แต่ใช้วิธีปวารณาอย่างเคร่งครัด อาจด้วยวาจา หรือใช้ใบปวารณา และหาไวยาวัจกรที่ซื่อสัตย์มาดูแลเงินของวัดที่ไม่ใช่พระภิกษุสามเณร

ผู้วิจารณ์ไม่เห็นด้วยกับผู้เขียนเสนอแนะมาเกี่ยวกับการใช้วิธีปวารณาด้วยการมอบใบปวารณาให้กับพระแทนเงิน ใบปวารณานั้นก็ไม่แตกต่างอะไรกับการที่พระมีเช็ค หรือแคชเชียร์เช็คที่เป็นกระดาษแทนเงินสำหรับให้ท่านไปขึ้นเงินกับธนาคารมาใช้สอยซึ่งพระสามารถจัดการใช้สอยด้วยตัวท่านได้ ใบปวารณาจึงมีค่าเหมือน “เงิน” ที่มีการกำหนดค่าไว้ โดยมีไวยาวัจกรเป็นตัวกลางนำเงินมาจัดหาสิ่งของปัจจัยให้ท่านใช้สอย เพียงแต่พระท่านไม่ต้องมาหยิบเงินมาใช้สอยด้วยตนเอง แต่หยิบใบปวารณามาให้ไวยาวัจกรไปจัดหาสิ่งของใช้สอยตามจำนวนเงินที่ได้รับถวายมา เมื่อเป็นเช่นนี้ใบปวารณาก็มีค่าแทนเงินเช่นเดียวกัน เป็นเหมือนตัวเงินแลกของใช้เฉพาะในวัดนั้น ๆ แม้ว่าผู้รู้จะพยายามเลี่ยงใช้ใบปวารณา นำเงินใส่ซอง นำเงินใส่ตู้ คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเงินมีความสำคัญในการบำรุงพระศาสนาให้ดำรงอยู่ได้ ดังนั้น ผู้วิจารณ์เห็นว่า การที่พระรับเงินแม้จะผิดพระวินัยบัญญัติแต่ถ้าพระรับเงินแล้วนำมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมน่าจะพอทำได้ ไม่ว่าจะปวารณาที่เคร่งครัดพระธรรมวินัย หรือพระในเมืองที่มีวิถีชีวิตกลมกลืนไปกับชีวิตชาวเมือง จิตที่เป็นกุศลของผู้ถวายเงิน และจิตที่ไม่เย็นดีในเงินที่ได้รับถวาย ไม่คิดที่สะสมเพื่อสนองกิเลสตามในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการส่วนตัว แต่นำเงินที่รับถวายนั้นมาบริจาคเพื่อประโยชน์ส่วนรวมทั้งหมด จึงเป็นสิ่งที่น่าจะทำได้ ใบปวารณาจึงเป็นเพียงตัวช่วยให้การถวายเงินดูเรียบร้อย ไม่ประเจิดประเจ้อ ถ้าทำได้ก็ดี แต่บางสถานการณ์ทำไม่ได้ก็น่าจะพอรับไหว เพียงให้นึกถึงเจตนาของผู้ถวายเงินเป็นที่ตั้ง ส่วนผู้รับคือพระสงฆ์ท่านจำเป็นต้องฝึกจิตให้มั่นคงไม่หวั่นไหวต่อลาภสักการะ รับแล้วก็นำเงินไปใช้เพื่อการศึกษาพระธรรมวินัย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งสองทางทั้งฝ่ายญาติโยมและฝ่ายพระสงฆ์

ไวยาวัจกรกับการทำหน้าที่ดูแลพระเป็นรายบุคคล

ผู้เขียนเห็นว่าทางแก้ของปัญหาการถวายเงินให้พระอย่างถูกวิธี นอกเหนือจากทางออกต่าง ๆ ที่ได้ให้ไว้ อาทิ การนำเงินใส่ตู้บริจาคของวัด การใช้ใบปวารณา การบริจาคเงินเข้าบัญชีของวัด ฯลฯ เป็นต้นแล้ว “ไวยาวัจกร” เป็นผู้ที่มีความสำคัญที่คอยดูแลรับใช้พระ ในพระวินัยก็ให้ความสำคัญกับไวยาวัจกรเป็นอย่างมาก และผู้เขียนยังมองว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรสนับสนุนให้มีไวยาวัจกรทุกวัด แต่บางวัดก็ใช้แม่ชีหรือคฤหัสถ์แทนไวยาวัจกรในการดูแลรับจ่ายเงินแทนพระ ถ้าพระต้องไปรับกิจนิมนต์ก็ให้คนขับรถเป็นไวยาวัจกรเฉพาะกิจก็ได้ และกล่าวทิ้งท้ายว่าเรื่องนี้มีหลักการดีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมีปัญหาว่าไม่มีคนทำหน้าที่การเงินแทนพระ

ที่ผู้เขียนเสนอแนะมาเป็นอีกมุมหนึ่งที่มองว่าไวยาวัจกรสามารถหาใครทำเฉพาะกิจชั่วคราวได้ ซึ่งที่จริงแล้วการที่คัดสรรหาไวยาวัจกรมาดูแลเงินและทรัพย์สินของวัดไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะต้องหาผู้ที่มีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม และผู้นั้นต้องเป็นที่รู้จักและที่ยอมรับของชาวบ้านในชุมชนที่วัดตั้งอยู่ด้วย แต่สิ่งที่เป็นปัญหาคือ ไวยาวัจกร มีหน้าที่หลัก ๆ 2 ประการ คือ ทำหน้าที่เบิกจ่ายนิตยภัต และหน้าที่ดูแลรักษาจัดการทรัพย์สินของวัดตามที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นหนังสือ หน้าที่ไวยาวัจกรที่มีปรากฏใน พระราชบัญญัติสงฆ์ มาตรา 23 มีเพียง 2 ข้อนี้เท่านั้น ไม่มีการบัญญัติไว้ให้ไวยาวัจกรมีหน้าที่ดูแลการใช้เงินของพระเป็นรายรูป รายบุคคล ซึ่งหมายถึงการให้ไวยาวัจกรมาดูแลทรัพย์สิน

ส่วนตัวของพระเลข ดังนั้น เจ้าอาวาสบางวัดก็จะให้พระแต่ละรูปดูแลเงินที่ได้จากการถวายของญาติโยมด้วยตนเอง

ตรงส่วนนี้จึงทำให้เข้าใจได้ว่าที่ผู้เขียนมุ่งประเด็นมาที่ญาติโยมให้ถวายเงินพระอย่างถูกต้องวิธีอย่าให้เป็นการเหยียบย่ำพุทธบัญญัตินั้น จะสามารถจัดการได้ง่ายกว่าการให้คณะสงฆ์มาวางแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการเงินการทอง ซึ่งอันที่จริงก็วางไว้แล้วตาม พระราชบัญญัติสงฆ์ มาตรา 23 แต่ก็เป็นเพียง 2 ข้อ คือ การเบิกจ่ายเงินนิคมยัดซึ่งได้รับจากทางราชการ แต่สุดท้ายก็นำเงินนั้นมามอบให้พระ แล้วพระก็นำเงินมาจับจ่ายใช้สอยด้วยตนเอง สำหรับอีกข้อคือการดูแลทรัพย์สินของวัดก็เป็นดูแลเงินในภาพรวม ไวยาวัจกรจึงไม่ได้มาดูแลการใช้จ่ายเงินของพระเฉพาะรายบุคคล ซึ่งผู้เขียนมองว่า ไวยาวัจกรจะมาช่วยแก้ไขการถวายเงินและการรับเงินของพระได้ แต่ในส่วนนั้นเป็นการดูแลเงินของวัดในภาพรวม ในเรื่องเฉพาะบุคคลยังไม่ได้มาช่วยจัดการอย่างไร การบริหารจัดการการใช้จ่ายเงินของพระจึงเป็นหน้าที่ของพระแต่ละรูปไป ดังนั้นคงเป็นการเสี่ยงได้ยากที่จะไม่ให้พระแต่ละรูปต้องหรือจับเงิน เพราะท่านจะใช้สอยอะไรก็คงต้องจัดการนำเงินไปซื้อเอง อย่างดีก็คงมอบเงินที่มีให้ลูกศิษย์วัดไปซื้อหามาให้ สุดท้ายท่านก็ต้องจับและต้องเงินอยู่ดี

คงหลักตามพระวินัยแต่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมเข้ากับยุคสมัย

ผู้วิจารณ์เห็นว่า การถวายเงินและการรับเงินของพระสงฆ์ ยังเป็นข้อถกเถียงกันไม่ว่าจะกี่ยุคสมัย ทั้งสงฆ์และฆราวาสก็ยิ่งแบ่งเป็น 2 ทรรศนะ ฝ่ายเคร่งพระวินัยก็จะบอกว่ารับไม่ได้ ผิดพระวินัยบัญญัติ ตรงส่วนนี้เป็นการมองผ่านแว่นที่เรียกว่าพระวินัยเพียงอย่างเดียว อีกทรรศนะหนึ่งยังคงหลักการตามพระวินัย แต่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปฏิบัติให้เข้ากับยุคสมัย เพราะสมัยนี้ไม่เหมือนสมัยพุทธกาล ปัจจุบันเงินเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิต ถ้ามาพิจารณาถึงความอยู่รอดของพระพุทธศาสนาเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประเด็นการถวายเงินของโยมและการรับเงินของพระถ้าหากว่าปรับเปลี่ยนวิธีการรับเล็กน้อยในจุดที่สมดุลที่สังคมยอมรับได้ ไม่เป็นที่ทำให้สังคมถดถอย หรือทำให้ศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาถดถอย และไม่ขัดกับจารีตประเพณีก็น่าจะพอยอมรับได้ เช่น ประเพณีการทอดกฐินที่เดิมมีเพียงผ้ากฐินผืนเดียว มาปัจจุบันมีการถวายต้นกฐินที่มีเงินติดต้นไม้มาด้วย พระสงฆ์รับทั้งผ้ากฐินและบริวารกฐินที่ถวายจากญาติโยม แต่คนนับเงินหลังจากถวายแล้วจะเป็นบุคคลที่สาม

พระพุทธเจ้าเคยกล่าวกับพระอนานทว่าไว้ว่า เงินเปรียบเสมือนนอสรพิษ ที่คอยแวงกัดและให้โทษกับผู้ถือหรือครอบครองมันไว้ พระพุทธองค์จึงไม่สนับสนุนให้พระสาวกมีหรือครอบครองเงินไว้ แต่ถ้าต้องรับก็ต้องรับไว้ด้วยจิตไม่คิดยินดี และถ้าเงินนั้นไม่ได้รับจากผู้ถวายด้วยเจตนาแล้วครอบครองไว้ พระสงฆ์จะถึงกับต้องปาราชิกเลยทีเดียว

ดังนั้น การถวายเงินและการใช้เงินจึงควรต้องมองที่เจตนาทั้งของผู้ถวายและผู้รับ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ยังคงยึดหลักการตามพระธรรมวินัยให้เข้ากับยุคสมัย ที่ผู้รับถวายมีเจตนารับเงินมาเพื่อจะนำเงินมาสร้างวิหาร ศาลา ที่พักอาศัย เพื่อการศึกษา เพื่อการพัฒนาเพื่อสาธารณประโยชน์ต่อคนส่วนรวม ไม่ใช่การเก็บสะสมเพื่อประโยชน์ส่วนตัว จึงเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะยังคงให้

พระสงฆ์รับเงินได้ และเพื่อให้พระสามารถใช้ชีวิตในยุคที่เงินเป็นปัจจัยในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ บางครั้งพระจำเป็นต้องจับหรือแตะต้องเงิน เพราะลูกศิษย์วัดและหรือโยยาวัจกรไม่สามารถติดตามไปได้ทุกหนแห่ง และการถวายเงินที่ไม่ประเจิดประเจ้อมากเกินไปนัก ก็น่าจะช่วยให้พระศาสนาดำรงคงอยู่ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ทองย้อย แสงสินชัย. (2558). *ถวายเงินให้ถูกวิธี*. ราชบุรี: วิศวกรการพิมพ์.